

LIBRIS

Editor:
Hadrian Mateescu

Redactor:
Camelia Coste

Concept grafic:
Silvia Olteanu

DTP:
Radu Nan

Corectură:
Cristina Teodorescu

Copyright © Haralamb Zincă, 1980

Copyright © 2021 Publishing Solutions

Este interzisă reproducerea integrală sau parțială a lucrării, sub orice formă, fără permisiunea scrisă a editurii.

Toate drepturile rezervate.

 Publisol

Casa Presei Libere, Corp A3-A4, Etaj 1
Tel.: 021.336.36.33
E-mail: office@publisol.ro
Găsiți cărțile noastre pe www.publisol.ro

Descrierea CIP poate fi consultată pe site-ul Bibliotecii Naționale a României

ISBN 978-606-098-019-3

ISBN Cartea a treia 978-606-9629-95-6

2022

Tipărit la ARTPRINT
www.artprint.ro

We know
books

HARALAMB ZINCĂ

anotimpurile morții

CUPRINS***Partea întâi***

Capitolul I: *Sentința unui tribunal ad-hoc* | 7

Capitolul II: *Nebuna din Sărindar* | 67

Partea a doua

Capitolul I: *Șeful SD-ului și dilemele sale* | 145

Capitolul II: *Prima mască a lui „B-39”* | 215

Partea a treia

Capitolul I: *Operațiunea „Gentleman” și gentlemenii* | 269

Capitolul II: *Treptele eșafodului* | 303

Partea a patra

Capitolul I: *„Străin” în propria țară* | 343

Capitolul II: *O noapte... furtunoasă* | 379

Capitolul III: *Adio, domnule Proietti!* | 429

(Doamna de Beaumont: *Domnule Cara, nu credeți că, ocupându-vă de complicata existență a lui „B-39“, v-ați asumat o foarte grea răspundere?*

Corneliu Cara: *Sunt convins. Dumneavoastră însă m-ați deturnat de la itinerarul primului volum... Sunt totuși mândru că v-am cunoscut...*

Doamna de Beaumont: *...și că v-am deturnat?*

Corneliu Cara: *Doamnă, sunteți o femeie... Vă rog să mă scuzați, dar n-aș dori să rostesc...*

Doamna de Beaumont: *Domnule Cara, observ că ați început să-mi faceți curte!*

Corneliu Cara: *Nu râdeți, doamnă! Documentându-mă, retrăiesc, într-un fel aparte, viața lui Radu Doinaș.*

Doamna de Beaumont: *Doriți chiar să reconstituiți, cronologic, existența lui?*

Corneliu Cara: *Desigur, mai ales cu sprijinul dumneavoastră.*

Doamna de Beaumont: *Nu vă este teamă că aș putea să vă induc în eroare?*

Corneliu Cara: *Ce motiv ați avea?*

Doamna de Beaumont: *Și fostele spioane au câte ceva de ascuns când se pomenesc față-n față cu Istoria. Sunteți un naiv, domnule Cara...*

Corneliu Cara: *...pe care dumneavoastră ați avut amabilitatea să vi-l faceți oaspete. Vă plac chiar atât de mult naivii?*

Doamna de Beaumont: *Da! Vă surprinde sinceritatea? Oricum, o conversație cu un naiv este*

mai reconfortantă decât cu un rațional coplesit de dramele Europei. Țin să vă avertizez că vom intra cu convorbirile noastre într-o perioadă delicată, încâlcită și dubioasă din multe puncte de vedere. Acolo unde nu voi fi sigură că faptele s-au petrecut aiodoma, așa cum mi-au fost ele povestite de Radu, am să vă atrag atenția.

Corneliu Cara: Vă mulțumesc, doamnă!)

2

Începea un spectacol trist, dezolant, al cărui protagonist nefericit eram chiar eu. A refuza rolul, a-l respinge pe regizor, a ieși, în fine, din scenă, însemna, de fapt, a încheia socotelile cu viața, ceea ce nu ar fi fost deloc dificil. O puteam face chiar cu propria-mi mână. Ar fi făcut-o și Schellenberg, nu fără plăcere. Desigur nu direct, ci prin mijlocirea oamenilor săi, așa în lichidarea oricui. Totuși, ori de câte ori, în frământările mele, ajungeam la concluzia că nu merita să mai trăiesc, descopeream cu oarecare mirare că nu toată ființa mea adera la ideea „ieșirii din scenă” cu picioarele înainte. Am tot scormonit înăuntrul meu zi și nopte, cu răbdare, ca să descopăr ce sălășluia acolo, în străfunduri: lașitate? curaj?

Brigadenführerul SS Walther Schellenberg se pregătea să facă din mine nu un spion, ci un colaborator; și nu unul al SD-ului, ci al său personal. Acesta era un rang, dacă nu chiar un privilegiu, iar eu, după părrerea șefului SD-ului, se cuvenea să fiu mândru. Iar mie numai mândrie nu-mi trezea „fișa” de colaborator personal prezentă printre alte fișe ale lui.

Există în viața unui om date de care nu va izbuti să scape oricât de mult ar dori. De pildă, iată pentru mine una dintre ele: 29 ianuarie 1941. Țin minte că mai bine de o săptămână am zăcut în apartamentul meu de pe Alexanderplatz, pradă unei cumplite crize depresive. SD-ul îmi dictase „domiciliu forțat” și-mi adusese oficial la cunoștință că sunt supravegheat. În ziua aceea, telefonul, pus și el sub supraveghere, a sunat foarte de dimineată. În afară de stăpânul cu care destinul mă pricopsise, nimeni altcineva nu mă mai suna. Primul care m-a uitat brusc a fost „bunul meu prieten” de la direcția presei Reichului, dr. Otto Dietrich. Să-i fi dat chiar el lui Schellenberg o mână de ajutor în realizarea iscusitei sale capcane? Nu mai avea niciun rost să-mi bat capul cu o asemenea întrebare. SD-ul mă înhățase, iar până una-alta eram bine înhățat.

O vreme am lăsat telefonul să sune. Din plăcere, dintr-una rea și dușmănoasă. În fine, am ridicat receptorul. Locul lui Dietrich la telefon îl luase acum Schellenberg.

— *Guten Morgen, mein Freund!* îmi ură cu o bună dispoziție nefabricată.

Ziua bună?!... Prietene?!... i-am răspuns. Intrasem de-acum în scenă, jucam, răspundeam, și cu voie bună chiar.

— Ești pregătit?

Întrebarea *Brigadenführerului* SS era inutilă, știa că eram pregătit; textul scrisorii adresate generalului Ion Antonescu i-l citisem mai zilele trecute în biroul lui, până și plicul cu care urma să expediez scrisoarea îl lipisem tot acolo, sub

ochii lui. M-am și întrebat atunci de ce nu s-a oferit să-l păstreze într-unul dintre vestitele sale seifuri și să mi-l dea la „ora H”, când bățile de gong vor fi ridicat cortina? La urma urmei, dacă mi-ar fi trecut prin minte ideea năstrușnică de a modifica conținutul scrisorii, la ce naiba mi-ar mai fi folosit? Schellenberg, prin agenții lui, tot m-ar fi dibuit și mi-aș fi complicat fără niciun rost situația care, și așa, era jalnică.

– Ești pregătit? repetă el întrebarea. Ce-i cu tine de-mi răspunzi atât de greu?

– Ce să fie? Că om sunt și nu-mi vine chiar atât de ușor.

Nu-l mințeam, iar el, fin psiholog, știa să discearnă stările interlocutorului și să le aprecieze în consecință. În cazul răspunsului meu îmi apreciasse – nu mă înșelam – tonul sincer.

– Te înțeleg... Aș vrea ca astăzi să predai legației crisoarea... și tot astăzi să pornești la drum.

– Bine... Numai să fiu primit! mi-am exprimat eu scepticismul.

– O să fiu... Te asigur. Colonelul e singur, legionarii s-au retras din legație. Victoria de la București a generalului a făcut din colonel un om fericit. E într-o nesfârșită euforie... Telefonază-mi să-mi spui ce ai făcut! La revedere!

M-a lăsat cu gândurile în debandadă. În fond, de ce mă frământam atât, nu-mi era totuna ce se va întâmpla cu mine de-acum înainte? Al meu nu mai eram, iar Schellenberg, întocmai ca un iscusit specialist în diamante, mă ținea în palmă, mă tot cântărea și studia, încercând să-mi determine caratele, modul cum

ar putea să mă șlefuiască, pentru ca apoi să mă valorifice din plin la „bursa spionajului”.

M-am uitat pe fereastră: Berlinul se acoperise peste noapte cu un strat imaculat de zăpadă; puțin mai târziu știam că va ninge din nou, dar cu funingine. În dreapta clădirii, am văzut mașina supraveghetorului meu oficial: bineînțeles, cei neoficiali nu se zăreau, dar le bănuiam prezența. N-aveau decât să mă supravegheze cât poșteau; mi-era silă de toți și de toate...

Am început să mă îmbrac fără grabă, cu mîgală chiar, de parcă m-aș fi pregătit pentru nu știu ce recepție sau întâlnire oficială.

Înainte de a părăsi apartamentul, am zăbovit câteva momente în fața telefonului, întrebându-mă dacă trebuie sau nu să sun la legație ca să-mi anunț sosirea. N-am mai ridicat receptorul. Am renunțat. De ce mi-aș anunța vizita? Mi se părea mai tentant să-l iau pe colonel prin surprindere. Telefonându-i, omul s-ar fi pregătit să mă întâmpine, și-ar fi compus, eram sigur, până și expresia, nemaivorbind de ținută. Aș fi pierdut, astfel, din apropiata întâlnire cu el – cu siguranță că și ultima – partea cea mai savuroasă – surpriza cu multiplele sale efecte. Am coborât.

Ninsese frumos și peste Fiatul meu. M-a încercat un fior de bucurie infantilă când, cu mâna fără mînușă, am curățat omătul pufos de pe parbriz. În timpul asta l-am zărit, fără să vreau, pe șoferul mașinii SD-ului înviorându-se. Zăcuse mult în inactivitate și părea fericit să-și dezmoștească oasele.

Am pornit; străzile Berlinului mi se păreau mai sumbre ca niciodată. Desigur, din pricina stării mele. Din gândurile în debandadă, unul făcea efortul de a se

detașa și de a se limpezi. De ce m-aș fi apucat acum să-mi bat capul cu evenimentele din țară, cu evoluția politicii lui Antonescu? Cine eram eu, să-mi pot permite luxul de a aprecia ce se petrece în țară? Cândva fusesem Radu Doinaș, ziarist, apoi „B-39“, ofițer de informații. Acum, cine dracu' mai eram? Dar, mai ales, cine aveam să fiu de acum încolo? Unde și când îmi pierdusem adevărata identitate?

Am văzut de departe clădirea legației: era pustie, cineva avusese grijă să închidă obloanele de la ferestre. Grecianu, „diplomatul verde“, după ce va trăi o vreme ascuns în România, se va întoarce în Germania, la bază... la baza de lansare a lui Himmler. Ce ciudat! Acum ne aștepta același rastel pe amândoi.

Am intrat în aripa clădirii unde se aflau amplasate birourile atașatilor militari. Chiar la intrare m-am lovit de atașatul aero, un bărbat înalt, trecut de patruzeci de ani, frumos, atrăgător, spilkuit în uniforma sa de aviație.

— A, domnul Doinaș! a exclamat aviatorul, ducând automat mâna la chipiu. Nu v-am mai văzut de mult pe la noi!

N-am știut cum să-i interpretez exclamația, cred că din pricina deprimării mele.

— Toată lumea, pe aici, se interesa de dumneavoastră, m-a informat.

N-am apucat să-i pun vreo întrebare; m-a salutat din nou și a ieșit în grabă. Am priceput totuși că atașatul militar principal, colonelul Ilie Gheorghiu, era la post, căci aviatorul ieșise de la superiorul său.

Am ciocănit la ușă, am auzit invitația lui de a intra, dar, dintr-o afurisenie care se răsucise năvalnic în

mine, am mai ciocănit o dată. Glasul atașatului militar a răsunat atunci mai puternic și, firește, mai autoritar. Se deslușea în strigătul său și o undă de mirare.

Am intrat și m-am oprit lângă ușă: zău, dintr-odată, starea aceea morbidă îmi dispăruse ca prin minune. Cred că asta li se întâmplă actorilor în mod curent; până în clipa intrării în scenă, își trăiesc viața cotidiană hărăzită de Dumnezeu și înscrisă într-un buletin. Nu m-am mișcat de lângă ușă, încremenisem locului cu capul în piept, spăsit. Colonelul, uluit nu atât de apariția mea, cât de suferința provocată de „adâncile mele remușcări“, s-a ridicat patern din fotoliu, gata să mă întâmpine ca pe un fiu rătăcitor. Purta uniforma de campanie, de alarmă, cu centura și diagonala care-i conturau pieptul mare, marcat cu peste zece barete.

— Domnul Doinaș!... Ehei, știam... eram sigur... Dragul meu, nu există un bun român care, întotdeauna... A făcut o pauză, căutând cuvintele ca să-și încheie fraza. Nu știu dacă le-a găsit, dar l-am auzit rostind înduioșat: ...Un bun român, oriunde și în orice situație rămâne un bun român.

A venit spre mine radios, mi-a întins mâna: „hai să facem pace!“ Apoi, apucându-mă de cot, ca pe un suferind, m-a condus către un fotoliu din dreptul biroului, unde m-a așezat. Mutra mea exprima jenă, rușine, înfricoșare. Când ieșiseră din mine aceste minciuni actoricești și mi se instalau, rând pe rând, pe chip, nu știu...

— Da, domnule, pot spune că te așteptam! S-a așezat la locul său, și-a pus mâinile pe birou și, după ce m-a privit ca pe un ștregar, a început să mă îmbărbăteze. Hai, gata, bărbați suntem, ce naiba!... Ești la

detașa și de a se limpezi. De ce m-aș fi apucat acum să-mi bat capul cu evenimentele din țară, cu evoluția politicii lui Antonescu? Cine eram eu, să-mi pot permite luxul de a aprecia ce se petrece în țară? Cândva fusesem Radu Doinaș, ziarist, apoi „B-39“, ofițer de informații. Acum, cine dracu' mai eram? Dar, mai ales, cine aveam să fiu de acum încolo? Unde și când îmi pierdusem adevărata identitate?

Am văzut de departe clădirea legației: era pustie, cineva avusese grijă să închidă obloanele de la ferestre. Grecianu, „diplomatul verde“, după ce va trăi o vreme ascuns în România, se va întoarce în Germania, la bază... la baza de lansare a lui Himmler. Ce ciudat! Acum ne aștepta același rastel pe amândoi.

Am intrat în aripa clădirii unde se aflau amplasate birourile atașatilor militari. Chiar la intrare m-am lovit de atașatul aero, un bărbat înalt, trecut de patruzeci de ani, frumos, atrăgător, spilkuit în uniforma sa de aviație.

— A, domnul Doinaș! a exclamat aviatorul, ducând automat mâna la chipiu. Nu v-am mai văzut de mult pe la noi!

N-am știut cum să-i interpretez exclamația, cred că din pricina deprimării mele.

— Toată lumea, pe aici, se interesa de dumneavoastră, m-a informat.

N-am apucat să-i pun vreo întrebare; m-a salutat din nou și a ieșit în grabă. Am priceput totuși că atașatul militar principal, colonelul Ilie Gheorghiu, era la post, căci aviatorul ieșise de la superiorul său.

Am ciocănit la ușă, am auzit invitația lui de a intra, dar, dintr-o afurisenie care se răsucise năvalnic în

mine, am mai ciocănit o dată. Glasul atașatului militar a răsunat atunci mai puternic și, firește, mai autoritar. Se deslușea în strigătul său și o undă de mirare.

Am intrat și m-am oprit lângă ușă: zău, dintr-odată, starea aceea morbidă îmi dispăruse ca prin minune. Cred că asta li se întâmplă actorilor în mod curent; până în clipa intrării în scenă, își trăiesc viața cotidiană hărăzită de Dumnezeu și înscrisă într-un buletin. Nu m-am mișcat de lângă ușă, încremenisem locului cu capul în piept, spăsit. Colonelul, uluit nu atât de apariția mea, cât de suferința provocată de „adâncile mele remușcări“, s-a ridicat patern din fotoliu, gata să mă întâmpine ca pe un fiu rătăcitor. Purta uniforma de campanie, de alarmă, cu centura și diagonala care-i conturau pieptul mare, marcat cu peste zece barete.

— Domnul Doinaș!... Ehei, știam... eram sigur... Dragul meu, nu există un bun român care, întotdeauna... A făcut o pauză, căutând cuvintele ca să-și încheie fraza. Nu știu dacă le-a găsit, dar l-am auzit rostind înduioșat: ...Un bun român, oriunde și în orice situația rămâne un bun român.

A venit spre mine radios, mi-a întins mâna: „hai să facem pace!“ Apoi, apucându-mă de cot, ca pe un suferind, m-a condus către un fotoliu din dreptul biroului, unde m-a așezat. Mutra mea exprima jenă, rușine, înfricoșare. Când ieșiseră din mine aceste minciuni actoricești și mi se instalau, rând pe rând, pe chip, nu știu...

— Da, domnule, pot spune că te așteptam! S-a așezat la locul său, și-a pus mâinile pe birou și, după ce m-a privit ca pe un ștregar, a început să mă îmbărbăteze. Hai, gata, bărbați suntem, ce naiba!... Ești la

curent cu evenimentele? Generalul n-a ezitat. Asta-l caracterizează! A scos armata în stradă, le-a dat legionarilor avertismente peste avertismente... Derbedeii n-au vrut să-i dea ascultare... Rebeliune au vrut, rebeliune au căpătat!

Eu încă nu-mi ridicasem privirea, iar colonelul o fi înțeles probabil din „chinurile mele lăuntrice“ că trebuie să-și continue logosul, să spună ceva profund, care să fie la nivelul intelectualului Radu Doinaș.

— Epoca tradiționalilor oameni politici în Europa s-a încheiat, o nouă epocă a început, a generalilor. Iar Conducătorul nostru este un general pe care Dumnezeu ni l-a dăruit la vreme, exact când noi, românii, aveam nevoie mai mult ca oricând de un asemenea Conducător.

Ca să-i arăt că-i împărtășeam vederile, am scos din portofel scrisoarea și i-am întins-o. Ochii mei au îndrăznit să-l privească doar câteva clipe.

— Ce-i asta?

Vocea îi coborâse brusc.

— Scrisoarea mea de căință adresată generalului, i-am explicat cu un glas muiat de o falsă emoție.

— Aha! mă aprobă el.

A citit cu evlavie numele, rangul generalului scris pe plic cu acuratețea unui grămătic. A schițat gestul de a mi-l înapoia, eu însă mi-am îndreptat ochii spre el – erau rugători, știam.

— Domnule colonel...

— Ce-i cu dumneata, Doinaș? Abia acum văd cât ești de schimbat.

Am dat din cap ca un om hăituit de propria-mi vinovăție, decis să o ia pe calea cea bună.

— Mi-am făcut un chinuitor și dureros proces de conștiință...

— Eei, mă întrerupse el, așa era și normal...

Se înțelege că l-am aprobat, lamentându-mă că nu pot să-mi explic cum am putut să fiu atât de orb.

— Domnule colonel, am exclamat eu dramatic. Dumnezeu v-a scos în calea mea! Fără îndemnul și prezența dumneavoastră la Berlin, nu știu ce m-aș fi făcut. Ajutați-mă în continuare, domnule colonel, ajutați-mă! Nu mă lăsați lup singuratic!

Nu-mi calculam dinainte vorbele, expresia feței, ele se iscau de la sine, fără niciun efort special din partea mea. Am tăcut pe neașteptate, lăsând tăcerea să se aștearnă între noi. Ochii i s-au făcut mici: efortul de a pricepe ce se petrecea cu mine era evident.

— Domnule Doinaș, da' ești pe drumul cel bun!

— Vreau să vă rog respectuos și din inimă să expediați, dumneavoastră, prin curier special, scrisoarea de căință adresată domnului general Ion Antonescu.

Am vorbit precipitat, năucit parcă de ideea care-mi trecuse prin cap.

— Mda... mormăi îngândurat colonelul. Ținea acum plicul cu ambele mâini, ca pe o carte. Mda... După o vreme însă, mă întrebă: Dar de ce, domnule Doinaș?

— Eu... mâine... vreau s-o pornesc cu mașina spre țară... pornesc la un drum lung și anevoios. Aș ține ca domnul general Antonescu să ia act regretele mele încă înainte ca eu să ajung la București.

Mi-a înțeles strategia și s-a arătat încântat că mă poate ajuta să înaintez pe calea arătată de Dumnezeu.

— Din păcate, circulația aeriană este întreruptă... altfel chiar astăzi ți-aș expedia plicul.